

БЫЛААН БЫКЫТЫНАН Мырыла кэнниттэн Хайыагы таарыан ааймахтаах этибит. Ону бут баара—улуус дыахталыттан биригээдэ кэлэ дээн ним да көрсүбэтэ. Быһата, ыг охсор киһини көрбөтүбүт. Баһылыктара М. С. Седалищев үгэһинэн Чурапчылаабыт дуу, куораттаабыт дуу буолан хаалла. Оттон дыахталарын специалиһа уонна бухгалтер, сураа (хаһыахтар оннук дыону харахтыы да иликтэр), улуус киһинигэр олохтоолор элэ. Онон, «тутулуга суох» бөһүөлктөн, быһа-лыыр суолу тибин типпит буолан, тэннөн Мырылаан Мындаааһылаатыбыт.

Хаһааыстыбанын, салайар үлэбэ эридлибит Н. Г. Михайлов биригээдэни бөлөмнөөх көрүстэ. Эбиэттэн кээһэ тэрилтэлэрин барытын көрүтэ сыт-даан көрдөрдө. Николай Григорьевич, Мындаааһы быһааһын барытын ылан олоһор (табаарыстыба ди-ректора да, нэһилиэк баһылыга да) киһи быһыы-тынан, тэрилтэлэр хайдах туруктаахтарын билдир-иэрэн, түмүк өгөһөн баран, кээһэ мунунаах хайдах

САНА ОЛОХ

ЧУРАПЧЫ
УЛУУБУН
ХАҢЫАТА

ХАҢЫАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

№ 147 (7788) ★ 1994 сыл ахсынньы 10 күнэ. Суббота ★ Санаата—146 солкуобай 15 харчы

● НЭБИЛИЭКТЭР МУНУНААХТАРА

ЭМИЭ СЭНИЭТЭ СУОХ...

быһылаахтык ытыллыабын бэйэтэ сүрүннээтэ. Быһырыын сааһыры киһини оччотообу баһылыг Е. В. Аммосов отчуотун истэр мунунаахха 80 киһи сылдыбытын өйдүүбүн. Ону өссө мыына санаабы-тым. Бу сырыыга 60-ча киһи муһуна. Нэһилиэк-нээ ахсааныгар таһааран охсуһуннардааха, ити Мырылаан кытта тэг көрдөрүү. Тэрилтэлэринэн кэри-па сылдыан баһылык ыгырбытын уонна мунунаах кэнниттэн олохтоох ыччат концерда буолуохтаабын тахсар түбэлтэбэ—дьон-сэргэ көрө намыраабытын өссө төгүл биэргэтэр.

Тэрилтэлэр салайкалчыларыттан «Ыммы» дет-сад сэдэйдиссэйэ А. Н. Харитонова, оскуолаттан профком председателэ В. Н. Петров, оло тубсана-торийын ылаабынай враһа Н. Ф. Попов үлэ-хам-нас туругун туһунан ыһитиннардылар. Участковай баһылыга кылаабынай враһа П. П. Романов үлэти-гар баар отэ гынан баран, мунунаахха тоһо эрэ кэлбэтэ. Культура дьыһын директора С. Д. Дьяч-ковская Культура уонна искусство колледжыгар элэтэхтэн үөрэһэр барбыт. Манна даҕатан эттэххэ, бу сылдыбыт бөһүөлэппитигэр анал культура идэ-тэ суох дьон үлэһиттэрэ эбит. Оскуолада үчкүүтэ, ырыада үөрэтэр киһи көстүбөтөх.

Эрдэттэн сэрэтнэх тустаахпын: маннаагы мун-унаах эмиэ сүрүннээн «ыһыты-эппит» матыыба-нан барда. Ол да буоллар, тэрилтэлэринэн сыл-дым уонна манна этилибит бастах санаалар тү-мүктөрүнэн тугу холбоон-илбээн көлөнөххэ сөбүө?

Мындаааһы олохтоохторо быһыл хайа да дьыл-лааһар сибээстэрингэр эрэйдэммиттэр. Нэһилиэкнээ доруобуйатын туруга мөлөөн иһэр: быһыл күһүн армияда сулууспалы барар саастаах 15 уолтан 2-тэ эрэ ымыллыбыт, күн сириг сага көрбүт 27 ороттон 7-тэ патологиялаах төрөөбүт. Иһин дьах-

тар дьыһа (онтон биэра Мырылаттан көлөн иһэн ыалга хонь сытан) олоһоммут. Бу сибээс мөлө-түн, 1372 киһилээх бөһүөлэк участковой баһылы-га бас билэр массынната суоһун охсуута. Нэһи-лиэн дыахталата да, олохтоохтор да доруобуйа ха-рыстабылын управлениеттан «Суһал көмө» мас-сынната бөрүлэрин туруорсубуттара ыраатта.

Бу эйгэ үлэһиттэрин ыһалтата манан бүппэт. Ымынаах марыы, ветринка тэһийдэр-тэһийэн иһэл-лэр. Биирдэ туттуллар шприц бүтэн, тиниригэ көс-пүттэр. Лабораннара олоһомон олоһор буолан, ана-ла ымыллыбат. Аптекарь А. И. Дьячковская, са-нитарката сарбыллан, сороботун үлэһин сылдыар. Онон мнээстэтигэр өгөһүүлэр эминэн нэһилиэкнээни хааччыһарыгар ыарырдаат. Манна баар тубсана-торийга улуус бары нэһилиэктериттэн да көрүтэ элэһэллэр. Быһыл 98 оһо сытан тахсыбыт. Сана-торий дьыһа эргэ эрэһэри, бөһө-таба тутуулаах бу-лан тулунтаһымын. Арай дьыһ иһэ баһылыһа буолбаны, сэрин кэмнээһи детдоху санатар. Кы-лаабынай враһ Иван Федотович мун саатар, оһо эралдыһар өөнчүүрдэрин уонна инвентары аты-лаһалларыгар үһөһтэн үп көрүлэрингэр көрдөстө.

Тутуу, өрөмчөөн үлэтэ манна—хайа да нэһилиэк-кэ буоларыны, ыарыһаах болпуруос. Бөһүөлэк-кэ спортзал суох буолан, үөрэнээччилэр, үлэһиттэр ыччат, дьахталар оскуола физзалыгар күнэринэн уочараттаан өөнчүүүлэр. Манна баһырымыһыттан тутуута сабаланыт арочнай спортзал ситэрилли-тигэр аны 240 мөл. солк. үп көрүлүннээһинэ эрэ олоххо киирэр туруктаах. Онтон ураты сага ту-тууну ыһтар ыһайтарбата биллэр. Эргэни сага-дан, саһсаан олоһорго тийиллэр. Бөһүөлэк киһи-ки сайдымытын быһаарар оскуола корпустарын бө-дөрөттөхтөрүнэ эрэ тулар туруктаахтар.

Бу мунунаахха «Тигрэн» тускулу нэһилиэк ба-һылыга бэйтинэн билдириннэрдэ. Ону биһирнээххэ эрэ сөп. Атын сорох баһылыктар бу тускулу или-лэригэр ылан көрө да иликтэр. Ол эрэ-ри Николай Григорьевич тускулунан олус үлүһү-йэ, нэһилиэк, хаһааыстыба үлэтин-хамнаһын кү-лүккэ хаалларан кэбиспитин тутахсыта, суохтуу санаатын. Баһар, ол сыллаагы түмүгү өгөһөргө өссө да кээһ кэлэ илигиттэн буолуо. Арай киһи: «Ыһыллар-ыһыллыбат туһунан болпуруос билдир-тирбат. Ыһыллар да буоллахпытна, кыстыгы туо-раан баран үрэллээһинт. Табаарыстыба үлэһиттэри-гэр аһытаа толорторо сылдыабыт. Ол түмүгүнэн са-лайтаран үлэһиттэр»,—дэбэтигэ бөлөһтөннүн.

Мунунаах тыһыттан сылыктаахха, мындааа-һылар билдирэ даһаны коллективнаан үлэһиттэр, олоһор санаалаахтар. Биригээдэни киирсэн сылды-быт улуустаагы баһылай хаһааыстыбаларын ас-социациятын председателэ М. Н. Корякинтан бири-киһи тэһтэһини киһи олуйсан-моһуйсан күрүчүөк-тээх ыһытыларын биэрбиттэринэн мунунаах түгэ-вин көрдө.

Түмүк көрүтэ тугу эһин этнээххэ сөбүө? Баһар, мун олус улаһаны ирдирим буолуо. Ол гынан ба-ран, улаһан дьыһтөн улаһаны эрэһэриг олоһона бу-олуо суоһа дии саныбын. Улуус дыахталатын би-ригээдэтиг бу сырыыта, тэрийбит мунунаахтара үө-кээни-аллараагы дыахталалар бэйэ-бэйэлэрин кыт-та ситимэ суох үлэһиттэрин, төһө да барытын үл-харчы ырыһымыгар соннообут иһин, мнээстэ-үлэ-хамнас көтүмэхтик ытылларын көрдөрдө. Урут «улуугурууна» ааттыыр кэммитигэр мунунаах түмү-гэр уураах ымыллар буолара. Кумааһыга киирбит-тэн үкэ туолбаттар да, дьон-сэргэ сарсыттыг күн-нэ кэм эрал санаалаах тарбаһара. Оттон маннны сорох-сороку соһутар өмүрөх курдун мунунаахтар төһө көдүүстээхтэрэ эбитэ буолла?

В. НИКИФОРОВ,
хаһыат анал. көрр.

МИХАИЛ НИКОЛАЕВ УЛУУСТАР, КУОРАТТАР ДЫАХТАЛАРЫН БАҢЫЛЫКТАРЫН СОЛБУУААЧЧЫЛАРЫ, ОТДЕЛЛАРЫН, УПРАВЛЕННЕЛАРЫН НАЧАЛЬНИКТАРЫН КЫТТА КӨРСҮҮҮТЭ

Дьоккуускай. Ахсынньы 7 күнүгэр правительство дьыһын Офалай саалатыгар Саха Республикатын Президеһа Михаил Николаев улуустар уонна куо-раттар дыахталаларын социальнай болпуруостарынан дьарыктанар солбууааччыларын, отделларын, у-правадениеларын начальниктарын кытта көрсүһүүтэ буолла.

Республикатаагы ээрийэр комитет эһинэтигэр секретара Степан Аржаков Аһа дойду Улуу сэрин-тигэр Кыайымы 50 сылыгар бөлөмнөнүн, правитель-ственной комиссия председателэ Юрий Готовцев республика улуустарыгар, куораттарыгар социаль-най пособиелары уонна социальнай эйгэ үлэһиттэ-ригар хамнаһы төлөөһүн туругун тустарынан ин-формациялара истиһиннэ. Тыл этээччилэр юбилейга бөлөмнөнүн хаамытыгар уоскуйуу үөһээһитигиттэн дьыһыһаллэрин биллэрдилэр. Дьоккуускайга уонна сорох улуустарга ветераннарга олоһор дьыһ-уот проблемата ырааханнаах быһаармаллар, тыа сирингэр эргэһинэн хааччыһы мөлөтүдүннэ, бу болпу-руоска үөһүү аһылаабат. Хамнаһа киһи уонна со-циальнай пособиелары төлөөһүгэ бөрүлэһиттэ кре-дит ресурстарын атын сыналга ыһытат улуустар дыахталалара сытты критикада тардыһынылар.

Сүбө мунунаах түмүктүүүртэр Президент М. Николаев олохтоох дыахталалар буруйдарынан дьон-сэргэ социальнай проблемалары уонна үл-харчы проблемаларын быһаарыыта правительство үлэтин туһунан аанньа билбэттэрин, ону аһаан дыахтал-туһунан уураахтары толорууга быһаарыһын, уураахтар-ын олоххо киилэрин механизм киһини таһаар-ралларын чорботон бөлөһтэһтэ.

СИА иһитиннэрэр

УЛЭ РЫНОГАР

1993 сыл туһааннаах кэмни кытта тэһнээтэххэ, быһылгы сыл тохсунуһутугар—алтыннытыгар үлэ-лиир киһи ахсаана кыччаата: промышленноскэ 5,2, общественной аһылык государственной предприя-тияларга 6,3, тутууга 7,7, транспорка 8,6 уонна тыа хаһааыстыбатыгар 11 бырыһыан. Эргэни государ-ственнойа суох предприятиеларыгар, предприним-тельскай структураларыгар, кредиттэһини, страхо-калааһын уонна пенсионан хааччыһы органнары-гар үлэһиттэр киһи ахсаана биллэрдик элбээтэ 1991—1993 сс. ити салааларга үлэһэччилэр үлэһиттэр дьон уолсай ахсааннарыгар олүү ыһааһыһаһа иһин төгүл улаатта.

1994 с. 10 ыһыгар республика тас өртүгэр 35198, ол иһингэр Дьоккуускайтан 5733, Нерюнгриттан 4460, Усууһаана улууһуттан 5270, Мирнэйтэн 4562, Алдантан 2249 уонна Оймякөөн улууһуттан 1648 киһи бардылар. Дьон-сэргэ барыта элбээһинэ оло-һор сиртэн тутулуга суох дохуот көзмөһэ тэһнээһи-тинэн, урут туттуллубут материальнай чөлчөһиттэр уонна көбүлээһиннэр уурайыһаһынан, сувереннай государстволар үөһээһиннэринэн быһаарыллар.

Үлэһит хааччыһы сулууспалы органнарыгар 10 мй устатыгар үлэтэ суох 18854 гражданын көлө сыратта, олоһтон 8146 киһи үлэ булла. Сэттиннэ 1 күнүһээһи туругунан 2369 үлэтэ суох киһи офи-циальнайдык бөлөһтөннэ.

Сага уонна эһин үлэ мнээстэлэрин (1 тыа, орду) тэрийингэ үлэһит хааччыһы фондатыттан 1,9 млрд. солкуобай ороскуоттанна, общественной үлэһиттэһин 1405 үлэтэ суох хаһылыһа иһиннэ 155 мөл. сол-

куобай ороскуоттанна, оскуола өбөлөрүн сайынны үлэһиттэр уонна сынныаланнарын тэрийингэ 26,7 мөл. солкуобай туттулуна. Алмаас промышленно-һыгар 38, көмүс промышленноһыгар 143 киһи ыт-тыланын.

1994 СЫЛ АХСЫННЬЫ 1 КҮНҮТТЭН КИЛЛЭРИЛЛЭР КОМАНДИРОВКА ОРОСКУОТУН ТУҢУНАН

СР правительствота 1994 сыл сэттиннэ 28 кү-нүгэр 1275-р №-дээх дыаһа таһаарда. Онно этиллэр: Сыана үүнүүтүнэн сибээстээн 1994 сыл ах-сынньы 1 күнүттэн Саха Республикатын сирингэр-уотугар баар министрстволар, ведомстволар, госу-дарственной предприятиелар, тэрилтэлэр үлэһиттэрэ командировкалаһыларыннан сибээстээн ороскуоту саһыи манньык нуормаларын олохтуурга:

—командировкада сылдым хас биридин күнүгэр сүтөһнай—20000 солкуобай;

—олорор дьыһи наймылаһыһы уонна суол орос-куотун төлөөһүн түһэриллибэт докумуон быһаһы-нан тахсыбыт ороскуотунан. Туоһулуур докумуон-нар суох түбэлтэлэригэр олоһор дьыһи наймыла-һы ороскуота 5000 солкуобайынан саһыллар.

**РОССИЙСКАЯ ФЕДЕРАЦИЯ
КОНСТИТУЦИЯТЫН КҮНҮН ТУҢУНАН**

Российскай Федерация Президенин «Российскай Федерация Конституциятын күнүн туһунан» 19.09.94 с. 1926 №-дээх Ыһааһар сөп түбөһиннэһэн, Са-ха Республикатын Правительствота 1994 сыл ах-сынньы 6 күнүгэр 481 №-дээх уураах ыһына. Онно этиллэр:

Ахсынньы 12 күнүн—Конституцияны ыһыны күнүн—государственной бырааһынныһыһынан, Рос-сийскай Федерация Конституциятын күнүнэн бил-лэрэргэ.

С. СМЕРНИКОВА

Декада бийр кичилэтигэр Орто Халымтааһы народнай театр аһар коллективнаа, ааһыттан 13 кичилэтиг бииргэсдэ нэхэн бийр аһалэастарык. Чураалчылар, артистары, истигилэк эһэрдэлэһтэ. Билдэстэрбит быһыл саас эмээ 25 саастарык бөлүмэстэрттэр. Ол уерүүлэх күннэригэр манаан. Бүдүүткэн, Горькайтан кичилэи сыйдыбыттэр. Оһно хардаран, итх улуус-тар народнай театрдарык коллективтарык дэһэр күннэригэр ыһалдыттах мһаллэр эһит. Оһсө Саха кичилэи мһөт кэһитин арһаһы, кичилэи, хотуу конһоһторутар быһаһак сытар народнай театрдар тэһдүүн бийр сый тэһиһиһит, бийр сезонтан бийр уһалэри саһалаһаһит бусһан тэһиһталлар.

[illegible]

Бирганыттарытты хотуту, улуустар ыһыада фестивалларын лауреата Февронья Третьякова орду элбэх ытыс ыйыһынан доруьуолланна. Вайста эмээ мелодия айар эбит. Ички кэргэн оҕоһунда ыһа уруотук бээрэр. Владимир Третьяков ички илһитин хайдарытаары бастыага тийэ мезениэтири биллэрэ үөһэ куурача бырада-бырада хаһа оһо.

машин уюуна түмүктөр театр даяртам урдуктар жогун
лар таба мустанак улуу уураанын орундар уурунган
баран, ол муос ортолуктар баар олбойжо туу маанай
ги таба охордон, чакыр кингас ийилдөө, мырары
караттаах контлер буоларынан сөктөрдө, Умкүү-
пуг Анно Винокурова табалык чачынантак таллаа
сөөлө.

Бу күндө театр иш, халымалымы саткан иш-
ман эрс түшкөтө. Тоң балык, үрүң кырыс тары-
та, табаны, кыталыгы көрдөрөт атрибуттар бары.
Халымы эбс орто сууругар, холбоюн хоту сар ма-
ра аңылдагы, хобувар ырыа жатымба буюм иш-
линишлөр. Чурапчы киноты саяалды снелдөрдөн
тнгллхкнт таналышан собуракмын. Ол гыйа ба-
ран, бу дьерд ишын көрө жыргыттар, олоп ишөр-
гар Халыма Тулаарыма Куота Гална Сазонова,
күндү түшкөккө туулдун тахсаннар эгин-сгал-
малдыкы көрдөрөтүлүн зараттаар эрс хайбатта.

Баядыгтарбыт. Дхрим, Одулуун одолгооктору-
сар байдаларын абар үлөлөрүн көрдөрөөрү салгыы
алатынгылар.

Концерт кинияттан шалдыктарбытыттан нарочнай театрдарын туурган кыластык белдининерен леригар көрдөспүпүр режиссер С. Луничга мааным көпсүктү: «Айаңтан сылаан калып ичкөннө сорок-пүт күйөйө бүтөп, көчөрдөт кыйган тахсыбата... Көрдөбөс артистарбыт айапы-сырыныны шыраратан хаалыктары. Булт сезондо буулан, эр дьоммут динээр да оморботтор. Көрбүнүт курдук, үгүсүлүт дьахтар аймак. Онон кыахпытын толору туһама-тыбыт, Малай-салай тыйынга уустугулан, спекта кынан жазбетабыт. Мин бу театрга 1983 жылга үлөлирик. Нүбүтүз дьыкта оморчү умайа кал-

Был булган, улабын куулатар саялаабытым. Бидигин таарыбын талс дываа бээр. кестууымун, таахылым-саябын калору хаатчыныбыт. Ити көрдөрбүт моделлорбүт. «Халыма» агрофирма институту сыра тийиш каадастар саралымын куулатар, сакатын сонноруттан ураты, байбачт кынырар. Бидиге колхозчыбыт 1989 сыттан ыла Культура дьытаттан арылсак туула үбүдөн улаанар. Оппо кылларбүт, олофбүт уппуу барыта байбачт тулабыттыгы бээр.

Театрдык алардас драматический өйкөмүнүн жары тургоруна кутурдамыт. Театрландырылган көр-дөрүүрүн, шоу-программалары, аар, литератур-май мезгилери тарыйбыт. Ойно аял артистардык-пыт, Аар коллективалык маанайы республика-ды телевизиялык көрүүтө дээрет, жароодой театр-дары көрүүтө жаста да дилленимт буюлтушканыта, Көмөккө 40 сылын көрсө шытылдыбыт драмкол-лестивалы көрүүтө дилленимтандыбыт, Азыркый Театр дилленимун көрүндүрүшканыта, Илмере сыя-татканыта калыпканыта калыпканыта.

[illegible]

Ремжиссер байгалийн истая баран, нэрлэгдүүлэр олуе бөхирөөдөг «Харак чимирмн» дмн огуруу йалара күтүөт. уол минүбэикэ ортогуттан тобо быстан хаалбыкын дмн өйдөөгүм. Ол оруулу талоруктаах киһи ыраах булуу барбыа үбү. Онууа абылантай бултаах-алтаах хоту дойду олохтохторун баатарылан Сөөлэа Григорьевна истин ээрдэтин хаймаандыг асалааччыларынар тэрдэр.

В. БОЕЦКОВ.

Сошутары, өмүрдөргө
Сөбүлзөбөг булгуччу
|Сүөргү согуш тыллары
Сөнөртүлөө (төмөндөтүү)

Баллаах буолуу оондуурга
Ыксастыа баар буолар,
Ыраах, уһун аҕаһырга
Балдыарын даҕаны усаар.
Барыта-барыта бастык уус
Биржирдэй кууһууһуус.

Я. Г. ПАВЛОВКА

Аланхарбыт помидорунан,
Кыкка эгардаат олурсунан
Түөрт уон сыл яс олгостон.
Доруобуйаҕа түспөрүнэн,
Дьахкыо; адыс умууу туолан
Дьолууа эмиз оҕон тоҕордо.
Маман баттаа туурдуйан
«Олуктаа адыһыга, — дин оҕордо.

В. Е. ТЕРАСИМОВКА

Нийслэл хотын татгалзы
Кытайн эрхлэц: муштарар,
Кориксаниит сибиркитин
Кистлэр, днэр, кыбыстар
Таварты днрлрлр
Герасимов Валеря
Чохы үчүгүйдн ооынуур,
Чохылкы оруду телортуур

Бүлүү сүмнүүн ошого—
Бүгүн телестудия чарата,
Ыкпигин даяам, хата,
Бээр бүлүү артыктабыта.

Е. Е. ПОЛОВАЯ

«Төлөн Ньунгуусна» «уэмүөрүттан».
«Ылаһа-даалдас» дикен үөрдүөрүттэн

Н. Н. ЛЕГТЯРЕВКА

Атаслыг Убаан жүчүмнөтө,
Азгата, киме өрө үөннөтө;
Суус талынын дээрбелэртө,
Суус, талынын дүүрөлөтө,
Аркыңдын динч-аң үнзөн,
Аадан өрөрдүн хардыгынан,
Нөстө-көстө ынабар көсө
Нөстөкүмөйбөз кыгыт көсө.

Е. Е. МОХАТЫПЕРБА

Генерал Булан хяндсангээ
Чингисийнхөн уул да уул,
Нууцна булан хайгадана
Валнаа тууцаа адал, дуул,
Дуулан: Хара оруултар—
Барт Хара мнэ бейзээ,
Нүмээгэеэи сэгдээрэгар
Нүдэн-үрэн байа мнээгэ,
Олонданаа доллохтуу—
Олонхыт бэрдэ буулдуу.

М. А. ТРАЧУНОВА

Чаабы-чуубу чабырбага,
Чааарбыта Москубага,
Дорросиоих уту афта
Дайдуга тарамынта —
Култура тулунда Союзга,
Арасында утуаларга!
Кыш мезини сымабылга,
Тинскытара жэнелге.

Арыт олус айманан
Артыктарын автаткан
«Сардавалары» туруоран
Салынаачы буолан баран
Тохтообот, хата, Маарыйан,

Сүрдэгчээ оруулга оогийноого,
Сүрдэгчтэй дэвсгэрийг оогийноого,
«Сүд бастаах» дэвсгэрийг оогийноого,
Сүд бастаах дэвсгэрийг оогийноого,
Уусууртэй самодельнооско
Улаан тугийг лауреат,
Күдүүн дэвсгэрийг оогийноого,
Дэвсгэрийг оогийноого,
Күдүүн дэвсгэрийг оогийноого,
Дэвсгэрийг оогийноого,
Дэвсгэрийг оогийноого.

М. В. ВАСИЛЬЕВА

Ыллам-туулан айваран,
«Дээрмисайдар» тэрийн,
«Байберчигэвэр» үзүүлэн,
Союх культурын тууль,
Дэсгүрбэйнэ Мотурууна
Дыхалхулан бастахын
Милэгдэхэ методист,
Күнүлэхэ түбүгүр
Күнүлэхэ да артаст.

П. С. ПОПОВА

Уол оро мукур үйбүткөр
Сандаагы үстө курданыр.
Биир күн ат өрөөтүтөр:
Сарсын уорзатыгар булжар.

Уовиварыттын артыкыс Буугур
Онуук олозу оолорго жалла,
Уйсуну, ктерейин чартуутун
Олорчутул жерде-белла.
Талтыыр дьахкытын быраван
Тыравартыган эратсыбат,
Тыныа да тахсары сыйта
Тыкбастынырын уураппат.

[illegible]

— Бахсы яһилисине аяктоого, 1983 сыллаахха пайыһа таскыбыт Лыткина Ульяна Павловна биллэтин 89 сылтан. Оччолордогу пенсия Сокуонук быһыытынан, нолхотон уталабыт сыллара государианнай тарыттар сылдьар, вахсыбыт хамнаһын кытта холбоһот этэ. Ону ирдэһилэр 20 сыллаах үлэтин ыстарыын Ульяна Павловна 1983 сыллаах дьаһыл ваһилисине дьэрдьыгар, уталаан ситардыа. Онуо

хамгайа кыра булар. 84 солх, 70 харчылаах пенсияны аатарарбыт. Онтон салгыс үлэһэн, извенийи мекк сыллаах хаммаһыттан арктаран, пенсионатын кээмэйин 100 солх, 23 харчыга төрдөбүт. Кэлэи 10? тогуллун пенсия измэйдэрэ араастан түттүгү тууулдандар уолус сокуомнар төрдүттүн Улары Нэрир. Бу арыл атычыха ыйыттан Ульяна Павлова 143637 солх, пенсияны шлар, ому тана 34000 солх, компенсациялаах. Итин билигин ылар пенсияны аатарарбыт.

→ колхозы: ұлалар біткі. колхоздан тұрам. 69
 лызоварх ұлалар кіші 20. бырығын ұлалар:

— Коту көпөрдүңүз, кыттымылава буларымыз, мыра пенсик 50 бырымнанам кэмөйтөн 24447 солк, 40өн зарыллар. Эрдэ көпөрдүңүз кыттымылава, бар мыра пенсик 30 бырымнанам эбеле, сылдымбыт. Ол кыны сурунса, өдөмөт 10 тиб, солк, баша.

буна, ондуканын кылаарбат буудуктарыга-сеп. Оттоо
50 бугунынанчаах абылдан ымдыктыгым-жигулдан,
теденуте бес абылар буудута;

—сэри сылларыгар тыһыд ветеранэ буюһурунна,
кыра пенсия 50 бырыһыана—24447 солк.

Пенсиа болгуруучулар өлкөк жумушт-тасынат, ба-
лытарбыт суох буолуо дикция. Наналыктарынан
пенсионнай экономикадыктоо болгуруостарыгар ко-
ндалыныына кытта көрсүбүүнү урут социальнай
хардыт өдөхкө үчүктүгө, өткөн былыт пен-
сионнай управленне специальнгтара үгүстүк көрсү-
бөлүгө, көрсүбөлүгө, дадык, жумушар болгуруос-
тарыгар ашыктарга болуулоо. Аны сурууна кыыл-
лыбыт атык көмүсүгө, чөпчүктүгө, улус да-
налыгына социальнай болгуруостарга управленне-
тын кычкылыгы А. П. Романов тубанынах ашыктар
белгиле, бадыарыан сол.

«Нарындыма, эн үрдүгүтэн мин ийнибэр наһаа үчүтэй ностуу арыллар!», Ийниэ дьабит курдук, Люцернада (Швейцария) хаартыскада түкүриллибит бу ноза бэйэтэ дүөгэ мнавын манньк колонунуур. Бу «атаах» харамай күн ахсын уон биеэ мүкүүтэ устата мнах үрдүгэр тахсан. «хатааһылыр» муода үгэстэннэ.

Айылбаа туох-туох ийи күүһүтэх дьикитэ дьэбэтэ суоһу?

(Кейстон—РИТА—ССТА).

Эбэрдэлиибит!

Одьулууннаабы 13 №-дээх профтехучилище директора НИКИФОРОВ Михаил Гаврильевичка, преподаватель САВВИН Николай Ивановичка, инструктор ДИОДОРОВ Семен Дмитриевичка. «Россия профтех-үөрэхтөөһүнүн туйгууун» аата ийэрдэлиибитинэн кинилэр итинник эбэрдэлиибит. Кытаанах доруобуйаны, үлэлэригэр ситиһилэри баһарабыт, Училище коллектива.

х х х

Күндү кымыһын, дьэниибитин, Одьулуун орто оскуолатын старшай учууталын, Россия үөрэхтөөһүнүн туйгууун НИКИФОРОВА Татьяна Гаврильевнаа 65 сааскын туоларгынан итинник эбэрдэлиибит. Бу үөрүүлээх күн бийэхэ өгөрөр бары көмөт, сүбөт-аман ийи не сүрэхтэн барба махтабытын биллэрбит.

Баһарабыт кырдыарга барыммат кытаанах доруобуйаны, оҕолору үөрэттигэ-иттигэ баай олохтоо баһара турдун, үөрүү-көтүү аргыстастын!

Ийик, быраатыг, кийинтиг, балтыларын, күтүөттэрин, сизинэрин.

БИЛЛЭРИИЛЭР

Чурапчы сэлэниһэтин дьаһалтатын 1994 сыллаабы үлэтин информацията зоналарынан буолар. Манньк графигынан ийиэ 7 чаастан саҕаланаллар:

— ахсынны 13 күнэ—интернат-оскуола томторо (орто оскуолаа, 41—44 уокуруктар);
— ахсынны 14 күнэ—Мурун Тымпыйа томторо («Кыталык» оҕо садыгар, 38—40 уокуруктар);
— ахсынны 15 күнэ—Арбаа дэрэбинэ (Культурнай сыныалаах кинийэр, 16—25 уокуруктар);
— ахсынны 16 күнэ—Илин дэрэбинэ (Чарааһаады Культура дьэитигэр, 1—15, 44 уокуруктар);
— ахсынны 19 күнэ—Кини участан («Айыллаан» Культура дьэитигэр, 26—37 уокуруктар).

Информацияны өгөрүүгэ кыттыны мналлар:
Саргыдаев А. Р.—дьаһалта баһылыга;
Артемьев И. С.—дьэ-уот, коммунальнай хаһааһыстыба холбоһугун начальнига;

Романов А. П.—социальнай көмүскэл управлениетин начальнига;

Пинигина В. Д.—улуус дьаһалтатын дьэ кэргэн, дьахтар көмүскэлитигэр уонна демографическай политикада отделын начальнига;

Мохначевский М. И.—үп отделын начальнига;

Дмитриев Ю. С.—иччат, туризм, физкультура уонна спорт управлениетин начальнига;

Алексеев А. А.—үлээн хааччыһы кинини директора;

Платонов М. Г.—кинн балыһа кылаабынай врач;

Никифоров М. А.—үөрэх управлениетин начальнига.

Нэһилиһинэ көхтөөхтүн нэлэи кыттыны мларыгар ыгырабыт.

Чурапчы сэлэниһэтин дьаһалтата.

Соцстрах фондатын улуустаабы отделениета «Сага олох» хаһыат сатинны 26 күнүздэи нүөмэрлэргэ таһаартарбыт биллэринтигэр манньк көннөрүүнү киллэрэ: Сага Дьыллаабы оҕо подарогын 60 бырыһыанын соцстрах фондата төлөөһүнэ, харчы тийбэтинэн 15 тыһ солкубайтан ордуо суохтаах.

Соцстрах фондатын отделениета.

Хаһыат аныгыскы нүөмэрэ ахсынны 15 күнүгэр, кэппиэргэ тахсаба.

Редактор М. Н. СИДОРОВА.

НАШ АДРЕС: 678700, с. Чурапчы, ул. Карла Маркса, 26 «а». ТЕЛЕФОНЫ: редактор—21-332, отделы—21-265, общий—21-505.

Буойун-поэт кэриэһигэр

Диринг агро-оскуолатын библиотексара, РФ норуотун үөрэхтөөһүнүн туйгуна М. М. Эверстова саха биллиилээх суруйааччыта, фронтовик-поэт Тимофей Сметанин төрөөбүтэ 75 сылын туолуутугар аналаах кылаас чааһын тэрийсэн ытты. Бэйис кылаас саҕалааччыта Е. Ф. Феонистова оҕолоругар суруйааччы олохун, айар үлэтин сийлини биллииннэрда. Онтон Мария Михайловна Т. Сметанин айымньыларын геройдарынан үөрэнэччилэргэ күрэхтэһин тэрийбитигэр Шура Васильева, Катя Иванова, Ниур-луйаана Кожурова кыайаннар, сирариз-балэхтэри туттулар.

Кылгас эрэри чабылхай олоху олоһубут Тимофей Сметанин бүтүн бийиги ортобугар баарыны хоһооноро баһыллаллар, оҕуруйалара сонньоноллор. Бу бэртээхэй кылаас чааһа сага кинигэлэри атылааһынынан түмүктөннэ.

Дмитрий ДИРИНСКЭЙ.

АТЫЛЫБЫТ

Быйылгы үчүгэй хаачыстыбалаах сислэһи. Сылата—испестиннэ. Бэйэбит тийэи биэрэхпитин сөн. Тел. 21-236, 29-311.

«Мылдааһы» таһаарыстыба.

Суурэ сылдыар «Москвич-2140» автомашинаны. Аадырыһым: Чурапчы сэл. Полярвай уул. 55 а №-рэ.

Сага «Голд-Стар» видеоплееры. Аадырыһым: Чурапчы сэл. Октябрьская уул. 23 №-рин 6-с кв. Тел. 21-464.

Үчүгэй туруктаах ГАЗ-САЗ-3507 (самосвал) автомашинаны. Аадырыһым: Чурапчы сэл. Полярнай уул. 63 №-рэ. Тел. 21-436.

САНААПКА ХОМУНАБЫТ

Чурапчытаабы инбэлииттэр обществолара автомашина, трактор бары мааркаларыгар көтөт бүрөөһүнүнүн тыһыга сайаапка хомуйар. Сылата район кэбиннээбэр кэппэки, утары харчынан аһара эрдэ, аһара ыларга төлөнөр. Аһалан биэрэргэ мээтиэлиибит, сайаапкаһытын тээтэтин. Тел. 21-535, 27-673.

Инбэлииттэр обществолара.

АТАСТААБЫН

Уматыгар экономичнай, ийи муоһа эрийэр, сага уонна үс эргэ мотуордардаах, элбөх саппаас чаастардаах Т-40 тракторы үчүгэй туруктаах МТЗ-82 тракторга туруору атастаабын. Аадырыһым: Чурапчы сэл. Орджоникидзе уул. 22 №-рэ.

«Амма-Падан-Даймонд» ХЭТ үлэһитэ, Чурапчы сэлэниһэтин олохтооҕо

ДОГОРДУРОВ Станислав Михайлович соһумардык олбугунан диринг кутурданнын тээрдэллэр.

—Кэргэнитигэр Кононова Яна Ивановнаа, оҕолоругар, сизинэригэр, бииргэ төрөөбүттэригэр, аймахтарыгар Кривошапкина, Соловьевтар.

—Эмнэ кинилэргэ «Амма-Даймонд» акционернай общество коллектива.

—Кинилэргэ улуус эдэр нөлүөнэ теннисистэ.

—Кэргэнитигэр Яна Ивановнаа, оҕолоругар, сизинэригэр, быраатыгар Александрга, балтыларыгар Марияда, Татьянада аймахтара Борисовтар, Михайловтар, Шестаковтар.

—Кэргэнитигэр Яна Ивановнаа, оҕолоругар, сизинэригэр Чурапчыттан аймахтара Бомбеевтар, Сивцевтар.

—Оҕолоругар, кэргэнитигэр Яна Ивановнаа инбэлиин уонна Станислав Михайловичтыын Чурапчы орто оскуолатын 1962 с. бииргэ үөрэнэн бүтэрбит таһаарыстара.

—Уолаттарыгар Иванга, Дмитрийга, кийинтэригэр Ладага, сизинэригэр таһаарыстара Федотовтар, Макаровтар, Н. Решетников.

—Быраатыгар Догордунов Александр Михайловичка улуустаабы уоттан быһыыр этэрээт коллектива.

—Эдэһийигэр Яна Ивановнаа, кини оҕолоругар, сизинэригэр уонна күтүөтүн бары аймахтарыгар Чурапчыттан Марфа Ивановна Спиридонова, оҕолоро Наташа, Игорек.

Колхознай-совхознай тутуу ветерана, Одьулуун нэһилиһин олохтооҕо

ФЕДОТОВА Смена Дмитриевна

ыарахан ыарымтан олбугунан диринг кутурданнын тээрдэллэр.

—Кэргэнитигэр Федотов Николай Александровичка, оҕолоругар, кийинтэригэр, күтүөттэригэр, сизинэригэр бииргэ үөскээбит үөлээннээхтэ Одьулуунтан Анна, Алексей Егоровтар, Праксёва, Егор, Дмитрий Федотовтар, Серафима, Николай Собакиннар, Чурапчыттан Анастасия, Семен Егоровтар.

—Кэргэнитигэр Николай Александровичка, кыһыгар Нюрбина Николаевна Матвееваа Одьулууннаабы 13 №-дээх ОПТУ коллектива.

—Кэргэнитигэр, таайдарыгар Николай Александровичка, оҕолоругар, кийинтэригэр, күтүөттэригэр, сизинэригэр Чурапчыттан аймахтара Дууһа, Өрүүнэ, Любэнь Посельскайдар, Дария Коркина дьэ кэргэттэргэ, Дьоккуускайтан Буокай оҕонньордоох, Нерюнгриттан Лепа.

—Быраатыгар Степанов Олег Гаврильевичка Чурапчытаабы Энергонадзор коллектива.

Диринг бейүөлэһин олохтооҕо

СИДОРОВ Дмитрий Семенович

эдэр сааһыгар соһумардык олбугунан диринг кутурданнын тээрдэллэр.

—Кэргэнитигэр Сидорова Тансия Пантелеймоновнаа Чурапчы сэлэниһэтиннээҕи «Чэчир» дьаһыла-сакка бииргэ үлэһэбит дьэргэлэр.

—Убайыгар, Диринг агро-оскуолатын директоругар Сидоров Егор Семеновичка үөрэх управлениета, үөрэх үлэһиттэрин профсоюзун улуустаабы комитетта.

—Ийэтигар Анна Андреевна, аҕатыгар Семен Егорович Сидоровтарга, бииргэ төрөөбүттэригэр, аймахтарыгар Дьоккуускайтан Неустроевтар, Ивановтар, Осиповтар.

«Табын» бааһынай хаһаайыстыбатын цилиһэ, Сылата нэһилиһин олохтооҕо

НИКИТИН Василий Семенович

олбугунан диринг кутурданнын тээрдэллэр.

—Ийэтигар Никитина Анна Васильевнаа бииргэ төрөөбүттэригэр, чугас дьонугар бииргэ үөскээбит, үөрэммит доһотторо, таһаарыстара.

—Ийэтигар Анна Васильевнаа, бииргэ төрөөбүттэригэр, аймахтарыгар Г. П. Башарин аатынан Сылата орто оскуолатын коллектива.

—Быраатыгар Макаров Егор Семеновичка, балтыгар Макарова Мотрена Семеновнаа Сылата орто оскуолатын коллектива.

Үлэ, тыыл ветерана, Болугур нэһилиһин олохтооҕо

ФЕДОТОВА Варвара Афанасьевна

олбугунан диринг кутурданнын тээрдэллэр.

—Уолаттарыгар Николай, Федот, кийинтэригэр Светлана, Фекла Федотовтарга Одьулуунтан аймахтара Иван, Григорий, Клавда, Николай, Февронья, Аята Федотовтар, Мария Рязанская.

ПОТАПОВ Пантелеймон Пантелеймонович

уонна уола Валерий

олбугунан диринг кутурданнын тээрдэллэр.

—Бырааттарыгар Николай, Леа, балтыгар Мария Поталовтарга Кылааннаах нэһилиһин дьаһалтата, «Арыылаах» таһаарыстыба.

Колхознай тутуу, тыыл, үлэ ветерана, Кылааннаах нэһилиһин олохтооҕо

КАЖЕНКИНА Мария Михайловна

олбугунан диринг кутурданнын тээрдэллэр.

—Кыһыгар, күтүөтүгэр, уолаттарыгар, сизинэригэр Кылааннаах нэһилиһин дьаһалтата, «Арыылаах» таһаарыстыба.

Учредители (соучредители) газеты—Редакция, Администрация улуса, Национальная издательско-полиграфическая компания «Сахаполиграфиздат». Газета издается на якутском языке, выходит по вторникам, четвергам и субботам. Индекс газеты: 54907. Объем—1 усл. п. лист. на 4-х страницах.

Зарегистрирована Саха (Якутской) региональной инспекцией по защите свободы печати и массовой информации.

Чурапчинская улусная типография Национальной издательско-полиграфической компании «Сахаполиграфиздат».